

Цѣна

10 кр.

РУССКО-УКРАИНСКА БИБЛИОТЕКА

5

PRIMA VERA.

ЗБОРНИКЪ ПОЕЗІЙ

ЮЛИ ШНАЙДЕРЪ.

ЛВѢВЪ

Накладомъ Евгенія Олесницкаго.
1885.

ПОСЛАНИЕ ПОСЛАДИ
КОЖИ ВЪПУСКЪ
КОШТУСЪ 10 КР.

2012
B. 4311

PRIMA VERA.

ЗБОРНИКЪ ПОЕЗІЙ

Ю Л И Ш Н А Й Д Е Р Ъ .

ЛЪВÔВЪ

Накладомъ Евгенія Олесницкого
1885.

0402

Збірка М. С. ВОЗНЯКА

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ И 37215

Зъ друкарнѣ Товариства им. Шевченка
подоъ зарядомъ К. Беднарского.

I. PRIMA VERA.

Prima vera! О витай, сестричко!
Ледво сонця першій лучь сіяє,
Вже блѣдаве выхиляєшь личко, —
Бережись, въ дѣбровѣ вихорѣ грає!

Ты въ долині ледовѣй розцвила,
Воневъ рожѣ, лиліи красою
Не чаруєшь, — прецѣнь серцю мила:
Заповѣдь весны несешь съ собою.

Не зваривъ тебѣ той иней бѣлый,
Не зломила люта буря сночи...
Чи тебе природы руки грѣли?
Ангелятокъ сторожили очи?

Prima vera, о моя сестричко, —
Рѣвна миѣ съ тобовъ судилась доля!
Не весна ще, хоть весна вже близько, —
Вѣдцвитешь середъ пустого поля.

Вѣдцвитешь, закимъ весна настане, —
Иншій цвѣтъ на твоѣмъ блысне грѣбѣ:
Не оденъ на него любо гляне,
Но нѣхто й не спомяне о тобѣ.

II. ХМАРЫ-МЫСЛИ.

По ясному небѣ тихенько плывуть
Громадою хмары бѣляві,
И сонѣчко ихъ озолочуе путь
По тихой, глубокой синявѣ.

О хмары, чи въ низъ вы росую въ ночи
Сплывете на цвѣты, на древа,
Чи зъ вѣтромъ могучимъ горѣ летючи
Ударите громами зъ неба?

О мысли, летучи хмары, крильми
Легкими куды вы плывете?
Чи тихими вы розоллетесь слѣзми,
Чи бурею-словомъ весь свѣтъ потрясете?

«III»

III.

О не вгасай менѣ, мое ты ранне
Сонейко ясне!
Шкода, щобъ зблѣдло сине, въ перлы ткане
Те небо красне.

Шкода тебе, воздушный, промѣнистый
Свѣте-просторе,
Куды зъ землѣ не здужае доплыти
Нѣяке горе.

Шкода васъ, нѣжий сны и пѣснѣ змовклі,
Недокбичені,

И васъ , думки , немовъ листки пожовклї ,
Невыреченї!

Шкода незримыхъ крылець ластовячихъ ,
Що мя вносили ,
И молодыхъ надїй и чувствъ горячихъ ,
Що мя крѣпили .

Не ржавѣйте вѣдъ моихъ слѣзъ пролитыхъ
Стозвучнї стручї!
Я-жь хочу ще спѣвати , хочу жити ,
Ще часъ до труны !

Всмѣхнись чарѣвнымъ розблыскомъ , весняне
Ты небо красне!
О , не вгасай менѣ , мое ты ранне
Сонейко ясне!

IV.

Коли молодости пышаєсь цвѣтъ , —
Горить душа , до бою рвєся тѣло ,
Крыломъ могучимъ обнимаємъ свѣтъ ,
Всѣмъ дивамъ въ очи заглядаємъ смѣло .

Чутямъ горячимъ за тѣсный сей свѣтъ ,
Пѣдмогу маємо въ любовѣ и вѣрѣ ,
Нѣ трудъ нѣ заводъ насъ не остудить ,
Святымъ идеямъ жизнь несемъ въ офѣрѣ .

V. НЕВѢРНОМУ.

Повѣй вѣтре, повѣй буйный
 Зашуми дѣброво,
 Бо мѣй легинь чернобровый
 Зломавъ свое слово.

Пѣду въ горы, въ темнѣ боры, —
 Прощайте сестрицѣ!
 Шукатиму порадоньки
 Въ бабы чарѣвницѣ.

Вона его зачаруе:
 Таке слово кине,
 Що до мене легинь милый
 Соколомъ прилине.

А якъ пѣде до другои
 А мене покине,
 Въ чистѣмъ поли при работѣ
 Вѣдѣ грому погине.

VI.

О боре, радѣстнымъ привѣтомъ
 Шумячѣй, къ тобѣ я спѣшу,
 Тѣнистымъ вкрый мене наметомъ,
 Въ пристани твоѣй я спѣчну.

Плавба по жизни бурнѣмъ морѣ
 Изъ силы выбила мене, —

За хмарами погасли зорѣ,
Судно по безвѣстяхъ плыне.

Нѣ кермы нѣ вѣтриль не мае
Човенъ, лишенный самъ собѣ,
А валъ его то заливае.
То мече прыщучи горѣ.

Човенъ покину й пхну ногою,
И филь ревучихъ вѣдречусь,
Пѣдъ тѣнь твою для супокою,
Тѣнистый боре, схоронюсь.

Тужливо руки простягаю
До смарагдовыхъ тыхъ склепѣнь:
Ажъ ту я лекше вѣддыхаю!
Ажъ ту тиша и миръ и тѣнь!

VII.

Все никне, гасне на жита дорозѣ
Що слѣзъ прощальныхъ — а утѣхъ такъ мало!
Лишь блысло щасте — и вже на порозѣ
Минувшости — и вже по вѣкъ пропало.

Тожъ щасте земне звыкла я прощати
Безъ слѣзъ, безъ зѣтхань, съ поглядомъ нѣмымъ.
По кождѣмъ заводѣ все меньше бажати,
О другихъ дѣбати, щастемъ жить чужимъ.

Одного лишь зречись не маю силы:
То мыслей моихъ, чувствъ, мрѣй молодыхъ;

Безъ нихъ я згибла бѣ, мовъ цвѣтокъ похилый
Безъ сонця лучѣвъ вiane золотыхъ.

О мои скарбы, мрѣѣ златокрылі,
Не покидайте вы мене! крѣпѣть
Въ негодахъ жизнѣ, й на моѣй могилѣ
Невянуцій барвѣнокъ посадѣть!

VIII. ВЪ БЕСКИДАХЪ.

Щасливый орле! Я цѣла втомилась,
Закимъ на тѣ верхи стрѣмкіи вzbилась,
Ще довго-довго спочивати буду, —
А ты свободно, безъ тяжкого труда,
Якъ корабель, що розпустивъ вѣтрила,
Въ воздухѣ кружишь! Але вразъ ты крыла
Звинувъ нечаяно, и мовъ перунъ скорый
Стрѣлою впавъ въ глубокіи, темніи зворы!

Дежъ я, мѣй Боже? Чи Тебе вже ближе?
Души такъ благо, а летить все выше,
И такъ, здаєсь, летѣла бѣ безъ ушину,
Щобъ ажъ на сонцѣ яеному спочинуть!

На полонинѣ стала я високо —
Якій пречудный видъ чарує око!
Тамъ тихі села въ долинахъ осѣли,
Вѣдвѣчній боры збѣчи гѣръ покрыли,
Верхи найвышій генъ далеко мрѣють
И срѣбнымъ снѣгомъ чола ихъ бѣдѣють, —

А низші горы золотомъ облиті,
 Рѣчками, нѣбы лентами, обвиті...
 Що ту могучихъ чарѣвъ предомною!
 Здаєсь, що въ безмѣрь душу рвуть съ собою...

Стѣй, быстра думко! стримайся въ походѣ!
 Глянь, що за червѣ пужденный ты въ природѣ!
 На верхѣ Бескидѣвъ выйди тихимъ крокомъ,
 На доли гень поглянь уважнимъ окомъ, —
 И гнеть твоя вся гордѣсть такъ розвѣсь,
 Якъ мгла, що свѣтломъ соняшнымъ огрѣсь.

IX.

Въ конваліи чашцѣ глубокоѣ
 Чомъ перлами слѣзы тремтять?
 На неба левадѣ широкоѣ
 Чомъ зорѣ мовъ въ гору дрожать?

Чомъ пташка жалѣбно спѣває?
 Чомъ тужно дѣброва шумить?
 Чомъ хмаронька сонце вкрыває?
 Чомъ гнеся, фіалко, твоѣй цвѣтъ?

Мабуть то на небѣ свѣтляно, —
 Въ серденьку лишъ туга печаль!
 Въ кругъ цвѣты, маевеє рано,
 Лишь тѣню покрывъ все мѣй жаль.

X.

Коли любовь, рожеві перші сны,
 Що переснилися и покрылись тьмою,
 Прощати можешъ тихою слезою, —
 Щасливый! бо не все прощаешь ты.

Крѣзь прозѣрчастый твоихъ слѣзь кришталь,
 Що мовъ веселка въ барвы ся розтлѣе,
 Побачишь свѣтъ, жите й его надѣѣ, —
 И съ повновъ вѣровъ глянешъ въ свѣтлу даль.

Вѣдъ слѣзь, немовъ вѣдъ ранной росы,
 Зновъ ожие душа, здобуде силу —
 Прикрыти цвѣтомъ свѣжую могилу
 И снити зновъ рожеві, нѣжнї сны.

Но сли святї прощаючи чутя,
 Лишь сердце плаче, въ оцѣ слѣзь не маешь,
 Тогда нещасный ты, тогда прощаешь
 Последнї сонъ, последнї цвѣтъ житя.

XI. ПОВѢНЬ 1884 РОКУ.

Плывуть гѣркїи слѣзы, якъ дощѣ холоднї
 Зъ гнѣвного неба...
 Лишилися тысячѣ безъ кутика, голодчї —
 Ихъ вперти треба.

О, кобъ миѣ щира воля и любовь предивна
 Стали крылами,

Була бѣ я вже, якъ та галузочка оливна,
Браты, мѣжъ вами.

И васъ, въ котрыхъ пронавъ и хлѣбъ, надѣя, хата,
Вѣдвага й сила, —

Хочь кровю власновъ, такъ якъ неликанъ пис-
Я бѣ накормила. [клята,

Щобъ тѣ не гибли, що насъ хлѣбомъ годували,
Въ журбы безмѣрѣ, —

Дала бѣ я часть душѣ!—хочь пѣснѣ даръ невдалый
Даю въ офѣрѣ.

Но вмолю Бога, що росою цвѣтъ скрѣпляе,
Годуе птицѣ,

Що сонце свѣту шле, що нѣчью розтлѣвае
Й гасить зѣрницѣ, —

Щобъ пѣсенята, мовъ ангель зъ жалемъ и слезами
Свѣтъ облетѣла

И милосердя нѣжнѣй, чудотворнѣй тамы
Въ душахъ будила.

Най горе братне вкаже, до сердець вникае
Грѣмко и смѣло,

Най людеку помѣчь щедрю зъ всѣхъ сторѣнѣ
На добре дѣло. [скликае

Хто хату выставить, хто грѣшъ, хто хлѣба, зерна
Дастъ бѣднымъ въ дарѣ, —

И щезне кары слѣдъ, двигнесь Русь мизерна
По тѣмъ ударѣ.

Осушить слёзы, — крикъ, що душу проникае,
 Розщезнешь въ полѣ,
 И край вѣдродженный ще сонце привитае
 Красшой долѣ.

ХІІ.

О, не любовь забути я бажаю,
 Любовь святу, поломѣну, дѣвочу,
 Що розцвитае въ чудномъ жизнѣ маю, —
 Нѣ, сю любовь забути я не хочу.

Вона-жь — основою бутя самого,
 Однимъ горячимъ звукомъ и промѣннымъ
 И жизнѣ яснымъ солнцемъ, безъ которого
 Нѣчь темна тисла бѣ насъ тягомъ беззмѣннымъ

Я лишь втишити власный бѣль бажаю,
 Забути хочу, що судьба забрала
 Последну частку спадщины изъ раю,
 Єдиный цвѣтъ мѣй на земли зломала.

Я тѣлько хочу такъ скрѣпитись духомъ,
 Щобъ сердце разъ забуло горе-лихо,
 Щобъ не тремтѣло пѣдъ терпѣнь обухомъ,
 Щобъ зцѣпло и безъ щастя — було тихо.

ХІІІ.

Вы молодѣ, що рветесь въ вирь кипучій,
 Въ жизненный бѣй, —

Готови все вѣддати въ любовьъ горючѣй
За народъ свой —

Чи вѣрите вы, що любовь народня,
Вашъ щирый трудъ
И правда чиста, мовъ зоря проводня,
Приймесе тутъ?

Прищепить ся, якъ сила животворна,
И зродить рухъ,
Що въ масѣ тѣй, котру тьма крые чорна,
Проснесе духъ?

Чи вѣрите, що щезне бѣль, стражданя
И кривда вся,
Що блескомъ щастя, мовъ лучемъ свитаня
Облесе земля?

Чи въ виду проступкѣвъ, що панушѣють,
Роздвоѣвъ, зрадъ,
Вы вѣрите, борцѣ, що заясиѣють
Ще правда й ладъ?

И чи вплине трудъ тихій одиницѣ
На долю масъ?

Чи нимъ хочъ бы на волосъ приблизить ся
Щаслившій часъ?

Чи проступки та чеснота людини,
Їй слѣзы й бѣль

Не гинуть въ вирѣ свѣта, якъ пилина
Посередъ пѣль?...

Нѣ! Хочь кругомъ и холодно и тѣмяно
 Дрѣмае свѣтъ,
 Хочь ще далеко благодатне рано, —
 Вы не дрождѣть!

Трѣвайте, въ бою схоронѣте вѣру
 И ясный умъ,
 Лишь справедливѣсть вы примѣть за мѣру
 Всѣхъ дѣлъ и думъ!

Бо хочь не заразъ, а въ людства розвою
 Въ будущинѣ
 Зѣйде вашъ трудъ зѣ муравою рясною
 Гнетъ на веснѣ

Нѣщо не щезне въ свѣтѣ духа марно,
 Що творить духъ,
 Якъ въ свѣтѣ тѣла не щезае дармо
 Найменшій рухъ.

XIV.

Закимъ пойдю я въ темну даль незнаю,
 Покину мѣсце горя и терпѣня,
 Любви чару й першого вѣтхивня, —
 На все, на все хочь разъ ище погляну.

Погляну въ кождый кутикъ, що кидаю.
 Якъ ту жилось колись? що сердце сніло?
 Зѣ чого дрожало щастемъ? чимъ терпѣло?
 Цѣлу минувшѣсть живо я згадаю.

Прощати буду кожду бѣдну хатку,
 Долины, нивы, луки пышноцвѣтнѣй,
 Свѣтлянѣй взгѣря и лѣсы привѣтнѣй,
 Берѣзку бѣлу и зѣ барвѣникомъ грядку,

Глѣгъ придорожный, рожу и тернину,
 Рѣвъ незабудокъ повный, мѣсть, керничку
 Старенькѣй млынъ и на горѣ капличку,
 Дѣдуся бѣдного й малу дитину.

Чи найду-жь я дѣтей, щобъ мя любили?
 Полюблю-жь я новыхъ душевъ цѣлоу?
 Любовь, бачь, здобуваець лишъ любовью,
 Нову здобути чи-жь ще стане силы?...

Забуло сердце, що зазнало злого;
 Мовъ пчѣлка мѣдъ, оттакъ воно збирає
 Зъ минувшости, котру ось ту лишає —
 Любви лишъ много й незабудокъ много.

XV.

О квѣтко, вихромъ стоптана осѣвнымъ,
 Ты дармо борещся зъ нѣмымъ терпѣнемъ!
 За пѣзно, сестро, — веснянои зѣрки
 Вже не побачишь!

Зѣрву тя, нѣжна, поки землю-трупа
 Намѣтка бѣла вкрыв. Въ мене тиху
 Найдешъ свѣтлицю и найдешъ у мене
 Тепло любви.

Но цвѣтка збрана чоло схилила .
 И нѣбы съ тихимъ трепетомъ до долу
 Склонила нѣжне листе и зронила
 Пышну корону.

Коли не стане рѣднои землицѣ ,
 Росы и сонця , волѣ золотои ,
 Охъ , то що-жь варто и жите въ ту пору
 Помѣжь чужими ?

XVI.

Одна я , сама я на свѣтѣ широкомъ ,
 Сама , якъ та збрка на небѣ высокомъ .

Якъ въ свѣтлую нѣчь на безкрайї левадѣ
 Збрки розгоряться въ чудовѣмъ неладѣ ,
 Знайдешь тамъ двѣ збрки , що рѣвно сїяють ,
 Що дружно промѣнемъ себе обнимають :
 Здаєся , злученї съ собою близенько ,
 Йдуть , праву одному послушнї , тихенько .
 Ой , то лишь зрадлива обмана для ока :
 Ихъ вѣчно роздѣлює пропасть глубока ,
 Окрема путь кождѣй !

И душѣ пѣдданї
 Такому-жь закону , якъ зорѣ свѣтлянї .

Хочь звуки сердечнї все вѣдзвукъ стрѣчають
 И сердца терпѣне и болѣ втишають ;
 Хочь взѣръ твоїй проникливо въ душу сягає ,
 Мовь въ зеркалѣ , въ собѣ мою вѣдбиває ,

Хочь смѣло долоня душѣ струнѣ дѣткнеся,
 Що — нѣжна — ажь стономъ жалѣбнымъ озвеса,
 То все-жь тобѣ тайна ще глубѣнь глубока,
 Знать недослѣдна й для любячого ока, —
 Бо въ глубѣни своѣй душа одиницѣ
 Вмѣщає неказаний свѣтъ таємницѣ.

Сама я, одна я на свѣтѣ широкомъ,
 Сама, якъ та зѣрка на небѣ высокомъ.

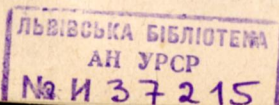
XVII. ЗГАДАЙ МЕНЕ!

Згадай мене милый, згадай мя весною,
 Якъ перша фѣялка до тебе вмѣхнесь!
 Колись ты фѣялковъ красивѣ запашною
 Головку мою — чи забудь о томъ днесь?

Згадай мене милый, згадай мя весною,
 Коли соловейко пѣсь въ лузѣ зачне!
 Колись его спѣвъ ты витавъ вразѣ зѣ мною —
 Якъ ѓнь любить рожу — любивъ ты мене.

Згадай мене милый, згадай мя весною,
 Якъ въ вечѣрь заморгають зорѣ зѣ небесѣ!
 Колись въ таку пору мы думовъ одною
 Летѣли въ свѣтѣ красшій — любви и чудесѣ.

Згадай мене милый, згадай мя весною,
 Коли синя цвѣтка озвесь: не забудь!
 Она тобѣ скаже, що умъ мѣй журбою,
 Що тугою й жалемъ звалена мѣй грудь.

Згадай мене милый, згадай мене лѣтомъ,
 Якъ жовтои рожѣ розвернеся цвѣтъ;
 Якъ рожа мотылькамъ, такъ ты менѣ свѣтомъ,—
 Чи-жь промѣнь любви твоєї поблѣдъ?

Згадай мене милый, згадай мене лѣтомъ,
 Якъ въ синій блаватки вквѣтчаєсь рѳля;
 Я въ синій блаватки гляджу за одвѣтомъ,
 Немовъ въ твои очи: чи любишь ты мя?

Згадай мене милый, при мрацѣ осѣннѳй,
 Якъ вѣтеръ листъ звялый по полю несе!
 Въ такій часъ ты клявєся въ любви незмѣннѳй,—
 Днесъ туга мя сушить и кровь мою сєє.

Згадай мене милый, згадай мя зимою —
 Якъ бѣлымъ коверцемъ покрєєсь земля:
 Пригорне й мене вна смертновъ пелєною...
 О весно! О сердце! О юнѳсть моя!

XVIII. БЕЗДОЛЬНА.

Встала рано, затужила:
 Гѳрка моя доля!
 Взятась бы я до работы,
 Та не маю поля.

Золотыми колосками
 Нивонька покрєлась,
 Та щобъ така, добрї люде,
 Доля вамъ не снєлась!

Въ золотее буйне жито
 Пристроилась нива, —
 Та не дала менѣ серпа
 Доля иащаслива

Въ чужомъ поли и безъ серпа
 Не маю чимъ жати,
 Хиба-жь стану полишенѣ
 Колоски збирати.

Вже покрылись буйнѣ нивы
 Важкими снопами,
 А женчики спѣваючи
 Вертають зъ вѣнками.

Понесли вѣнки до хаты, —
 Я за воротами;
 Вни но трудѣ муть гуляти, —
 Я вмыюсь слезами.

ХІХ. ЧИЯ ВИНА?

Чутя найкрасшѣ, золотіи сны
 Лучили мя, мѣй соколе, съ тобою.
 Чому-жь такъ борзо, въ першихъ дняхъ весны,
 Вони, мовъ цвѣты поплыли зъ водою?

Погасли, щезли, нѣбы мгла въ пустарахъ,
 Лишилась досвѣду гѣркая чаша;
 По давномъ щастю, мовъ по срѣбныхъ хмарахъ,
 Тремтить лишень слеза сердечна наша.

Я не встыдаюсь слѣзъ пролитыхъ стиха
 За молодыхъ надѣй рожевымъ цвѣтомъ, —
 Бо разъ лишь цвѣтъ цвите, — а кѣлько лиха,
 Тернѣвъ намъ шле тяжка борба зо свѣтомъ!

Лишь разъ цвивъ цвѣтъ мѣй! А що звявъ по хвили,
 Що щезъ безслѣдно, що такъ тяжко я
 Страждати мушу, — хтожь ту виненъ, милый!
 Чия вина? — Кленусь, що не моя!

XX.

Втомилось серденько, втомило
 Въ короткѣй вандрѣвцѣ житя, —
 Такъ много снѣвъ-мрѣй нереснило,
 Стрясли нимъ такъ сильнѣ чутя..

Втомилось серденько, втомило,
 Трѣвожно тремтить и болить, —
 Не много хвилинь пережило,
 А вже за сномъ тихимъ квилить

Втомилось серденько, втомило
 Вѣдъ заводѣвъ въ жизни тяжкѣй, —
 Сну хоче, въ котрѣмъ бы не снило,
 Въ котрѣмъ нема болю нѣ мрѣй.

XXI.

Коли минувшѣсть вчасна предо мною
 Немѣвъ мара здвигнесь нецоборима,

И бачу въ нѣй такъ много струнъ порванныхъ ,
 Терпѣнъ нѣмыхъ , вѣкѣвъ прожитыхъ въ тузѣ ,
 Сердечныхъ бажанъ тѣлько несповненихъ ,
 Думокъ палячихъ , порывѣвъ зглушенныхъ ,
 Пѣсенъ въ душей тѣснотѣ понѣмѣлыхъ ,
 Веселокъ зблѣдлыхъ и квѣтокъ зѣвялыхъ , —
 Тодѣ чоло заляже хмара чорна
 И мысля : Ахъ , якажъ се я стара !

О такъ , старою чуюся терпѣнемъ !
 Но вразъ на днѣ душѣ я чую силу ,
 Що въ жалне сердце вѣру навѣвае ,
 Новѣ вертае сны й новѣ надѣѣ ,
 Нову весноньку квѣтами квѣтчае ,
 И небо и минушѣсть и могилы
 Розсвѣчае зѣрницами чудными ,
 И до борбы за все свѣте пѣдноситъ , —
 О , въ той часѣ грудь ширшае , съяе око
 И мысля : Нѣ , я вѣчно молода !

XXII.

Хто зна ? Може щастя година вже била ,
 Лишень не дѣйшовъ тебе звукъ ?
 Хто зна ? Твоя квѣтка вже може вѣдцвила ,
 Лишь ты не простягъ по ню рукъ ?
 А мысль твоя дальше , все дальше сягае
 За межѣ , де щастя нема ,
 А цвѣты присутныхъ хвиль буря зрывае ,
 Морозить листоньки зима .

Ты ждешь на будучи́сть свѣтлѣйшу, зъ наруговъ
 На все, що ти дѣйстви́сть дае, —
 Ахъ, чи-жь та будучи́сть, дождана съ туговъ,
 Лишь дѣйности плодомъ не е?

Колись ажъ, розтративши дары безъ чину,
 Покинувши цвѣтъ безъ хѣсна,
 Побачишь, якъ много ты мавъ — и розкинувъ ..
 Вертатись — збирати — дарма!

XXIII.

Свѣвай ненько тихесенько,
 Якъ давно спѣвала,
 Коли мене, моя нене,
 До сну колысала,
 Коли пѣсиѣ тужливои
 Чародѣйна силе
 На твоєи донѣ очи
 Любий сонъ зводила.

Спѣвай ненько тихесенько,
 Бо сонъ утѣкае,
 Не сплять очи, серце вяне,
 Душа умлѣвае.
 Твоѣй донѣ змеркли зорѣ,
 Сонѣчко стемнѣло,
 Втихла птичка, дробне зѣле
 Головку схилило.
 Ой ще зѣле пѣднеся
 Пѣдъ чистовъ росою, —

Твоѣ-жь донѣ щастѣ-доля
 Пôшла за водою.

Годѣ ненько! вже серденько
 Не найде вôдрады,
 Поки живє, не забуде
 Тяженькои зрады!
 Ой не знайде супокою,
 Зрады не забуде,
 Хиба засне, моя ненько,
 Та на твоѣй груди

Спѣвай ненько тихесенько,
 Якъ давно спѣвала,
 Коли мене маленькою
 До сну колысала!

XXIV.

Его любила я? Охъ нѣ! Святїи
 Тїи идеалы краснихъ, раннихъ днѣвъ,
 Минувшôсть спôльну и чудовї мрѣѣ
 И цвѣты въ лузѣ, соловейка спѣвъ,
 Веселокъ барвы, зорѣ золотїи,
 Рôй споминокъ и переселеныхъ снôвъ
 И все, що небомъ съяло намъ промѣннымъ
 И щастемъ усмѣхалося незмѣннымъ.

Нѣ, не его, а думы степовїи,
 Котрыхъ поивъ мя чаромъ и красовъ

Такъ иѣжнѣ, наче трелѣ соловѣвъ,
 Мягкѣ, якѣ подувѣ леготу весновѣ, —
 То зновѣ грѣзнѣ, коли часы тяжкѣи
 Несутѣ народу горе-гнетѣ зѣ собовѣ...
 О, не его, — я вѣтчину любила,
 Що голосомѣ его за всеѣхѣ терѣла.

Я не его любила, а лишѣ Того,
 Що вѣ серцѣ чувства розвивае цвѣтъ,
 Злива' двѣ душѣ вѣ ангела одного,
 Щобѣ любовою обняли весь свѣтъ, —
 И на часинку изѣ житя гѣркога
 Взнеслись, де слѣзѣ, де болю й горя нѣтъ.
 Нѣ не его, я силу ту любила,
 Що вѣ мысль одну двѣ душѣ нашѣ злила

XXV.

Знать чуютѣ тѣ нивы и боры и филѣ
 Сердечный мѣй жаль,
 Зѣ якимѣ покидаю тѣ стороны милѣ,
 Вѣ незнану йду даль.

Такѣ мрачно довкола! Колишиѣго чару
 Последный щезѣ слѣдѣ;
 И сонейко низько, безѣ блеску, безѣ жару,
 Лучѣ ясный поблѣдѣ.

Лучѣ гасне, цвѣтъ вяне, трава похиляеѣ,
 Багровѣе бѣръ,

Якъ смутокъ мгла висить, слѣзми розливаеся
Въ холодный простѣръ

Березина гильки схиляе жалѣбнѣй,
На вихрѣ дрожить,
И ронить до долу листочки послѣднѣй,
Якъ сны юныхъ лѣтъ.

Спѣзнена пташина забула про спѣвы,
Трѣвожно пищить,
Кубелце лишае, въ далекій, щасливый
Десь вырѣй летить.

Поля въ павутину одѣлись шовкову,
Въ сребристый покровъ;
Некриться, мовь перлами, тканка покрову
До сонця росовъ.

Некриться мовь слѣзы... Кѣнчиться зѣтханемъ
Стобарвная жизнь.
А генѣй житя тягне зъ вихру бурханемъ
Прощальную пѣснь.

XXVI.

Якъ поверне юный май,
Прибересь зеленый гай,
Верне чаръ весняныхъ днѣвъ,
Зазвенить веселый спѣвъ —
Чи тодѣ знайду спокѣй,
Чи скѣнчиться смутокъ мѣй,
Перестану плакать я?

Чи тодѣ побачу ты —
Ахъ, чи тодѣ побачу ты?

Якъ зѡвяне рожѣ цвѣтъ,
Якъ заляжуть мраки свѣтъ,
Якъ пѡдѣ намѣтку снѣжну
Все вколышесе до сну —
Чи тодѣ знайду спокѡй,
Чи скѡнчиться смутокъ мѡй,
Перестану плакать я?
Чи тодѣ побачу ты —
Ахъ, чи хоть разъ побачу ты?

Бѣдне сердце, не ридай, —
Страченный не верне рай!
Но по вѣхъ борбахъ житя
Тихій сонъ чекае ты.
Ажъ тодѣ найдешъ спокѡй,
Тамъ скѡнчиться смутокъ твѡй.
Грѡбъ лишь згонть раны самъ, —
И свѡй рай найдешъ ажъ тамъ!
Ахъ, и свѡй рай найдешъ ажъ тамъ.

XXVII.

Любишь чи не любишь,
То менѣ байдуже!
Въ вѣкъ ти вѣрна буду,
Мѡй сердечный друже.

Въ пѣкъ ти вѣрна буду,
Бо разъ полюбила,

Бо любовь для мене —
То жите и сила.

Бо дѣвчина руска
Разъ лишень кохаетъ,
Чи любовь вѣдплатишь,
Она й не пытаетъ.

Чи буде вѣдплата
Чи ѣ зрада стрѣтитъ,
Ей душа богата
Ярче, красше свѣтитъ

Любишь чи не любишь,
То менѣ байдуже:
Въ вѣкъ ти вѣрна буду,
Мой сердечный друже.

XXVIII.

Хоть въ мой жизни мало е промѣня,
Печаль-докоры мнѣ вѣнецъ увиди,
Насущный хлѣбъ мой — слѣзы и терпѣня,
Чола не схилю я, не страчу силы.

Судилось мнѣ йти стежкойю тернистовъ,
То буду йти, — а власною журбою,
Нѣ вздохомъ тихимъ, нѣ слезою чистовъ
Мѣшать не буду вашего спокою.

Братамъ не хочу жалю додавати!
Нѣ, я-бъ веселку розснувала ясну

Пѣдъ ноги тымъ, котрымъ судьба — не мати,
Щобъ лучъ одинъ скрасивъ ихъ путь нещасну.

Коли-жь край рѣдний щастемъ заяенѣе
И щезне все, що темне, зле и враже :
Тодѣ прощай, моя тужлива мрѣе!
Душа на вѣчный сонъ на хмарцѣ ляже.

XXIX.

Лѣсы въ смарагдову вже шату прибрались,
Дѣброва зелена шумить,
Долины, луги лотачемъ заквѣтчались,
Ручай зъ гѣръ сплывае, журчить

Надъ зѣоранїи нивы пташина взлѣтае
И пѣсоньку першу звенить,
Щезае въ лазурахъ, де взѣръ не сягае,
Де быстро лишъ думка летить.

Пташино, чи такъ ты высоко взлѣтаешъ,
Щобъ Богъ учувъ скорше тебе?
Чи зимный простѣръ той, ще насъ вѣдѣляе
Вѣдъ неба — твѣй голосъ пробѣе?

О выше пташино звертай хуткї крила,
Срѣбернїи пѣснѣ звени!
О кобъ ты лишъ небу сказати зъумѣла,
Що горя, що слѣзъ на земли!

XXX.

Чи щаслива я? не знаю!
 Двое крылець легкихъ маю:
 Крылець двое ластовячихъ,
 Що вѣдъ земныхъ слѣзъ горячихъ
 Вносять выше, въ край зѣричний,
 Въ край чудесный, безграничный,
 Вносять выше, чимъ разъ выше,
 Неба близше, Бога близше,
 По надъ земнѣ доли соннѣ,
 По надъ болѣ невгомнѣ,
 По надъ втѣхи цвѣты воннѣ,
 По надъ бѣднѣ стрѣхи сельскѣ,
 По надъ замки королевскѣ..
 Въ серцѣ чую сонця блески,
 Въ блескахъ, тонахъ ся купаю, —
 Чи щаслива я? — не знаю.

Чи щаслива я? Не знаю!
 Горе тисне, я спѣваю.
 Бо хто горя не зна, люде,
 Того пѣсня пуста буде.
 Тожъ не дамъ за втѣхи земскѣ
 Мои крыльця, тоны, блески.
 Въ тяжкихъ хвиляхъ, въ вражѣмъ бою
 Пѣснь несе мя фаленькою
 Наче лебедь, тихо, легко
 Въ свѣтъ чарѣвний, генъ далеко..
 Лишь она мя втѣшить вмѣе,
 Въ нѣй все горе, бѣль нѣмѣе,

Середъ бурѣ хуртовини
 Въ нѣй вѣдраду, миръ єдиный
 И покрѣплєне стрѣчаю —
 Чи щаслива я? не знаю.

XXXI. ЗОРЯНЕ НЕБО.

Кого зористый не чарує свѣтъ?
 Куды-жь то очи повнї слѣзь звертаємъ,
 Чи горе намъ, чи щастє шле привѣтъ?
 Ахъ, въ бездну ту, що небомъ называемъ.

Дитя по зѣрку простягає руку;
 До зѣрки мрѣѣ молодця летять;
 Зъ зѣрокъ мудрець вычитує науку
 Про величъ свѣта й безконечный ладъ.

Коли въ борбѣ твої потусклѣе духъ,
 Розжалобить тебе важкєє лихо, —
 На зорѣ глянь, на ихъ невдержный рухъ,
 И ты йди такъ якъ вни: невдержно й тихо.

Що выгнаныхъ въ чужинѣ покрѣпляє,
 Пѣддержує святу надѣю? Знай:
 Той ясный поглядъ зѣрѣ, що имъ звѣщає
 Промѣнну путь въ любимый, рѣдний край.

Що спѣвакамъ нашѣптує пѣсєнь,
 Крѣпить ихъ противъ всѣмъ житя невгодамъ?
 Зъ зѣрокъ огнистыхъ слова ихъ огонь!
 Зъ зѣрокъ небесныхъ ихъ вѣтхненє родомъ.

XXXII.

Голодна я и жити вже не годна,
 И смерть иде,
 Бо се-жь душа, душа моя голодна,
 Безъ корму мре.

Говорять: свѣтла, мыслей ясныхъ струя
 Плыве разъ-вразъ, —
 Ахъ, зъ неи-жь то покрѣпленя гляджу я
 Вже довгій часъ!

Гляджу живого корму я для духа, —
 Хиба-жь се грѣхъ?
 Чому-жь нѣхто ту моихъ просьбъ не слуха?
 За що-жь ще й смѣхъ?

Чи въ моѣмъ серцѣ искра тожь не тлѣе
 Изъ тыхъ огнѣвъ,
 Що свѣтъ запалюють — сли духъ повѣе —
 До славныхъ дѣлъ?

И чи-жь не може въ искру серця мого
 Дунути вѣнъ,
 Збудити запаль до житя нового,
 До красшихъ змѣнъ?

Лишь корму дайте, щобъ такъ часть по части
 У тѣй глуши
 Вростаючи у камѣнь не пропасти
 Живѣй души!

XXXIII.

Колько думъ ту переснилось
 Въ ранний часъ весны,
 Що пѣсень журливыхъ лилось, —
 Знаешь, Отче, ты!

И тѣ рожѣ, що конали
 Въ лютый бурѣ шумъ,
 Пташки тѣ, що мовъ ридали
 Й темныхъ борôвъ сумъ,

И тѣ зорѣ, що ясніли
 Блескомъ и красовъ,
 Тысячами искоръ тлѣли
 Й гасли надомновъ,

И тѣ мраки, що покрыли
 Горы, низъ и лугъ
 И мовъ перлами вкрасили
 Нѣжный цвѣтôвъ пухъ:

Чули, що душа спѣвала
 Въ ранний часъ весны;
 Но чомъ жалемъ пѣснь дрожала,
 Знаешь, Отче, ты!

XXXIV.

Хочь ты й не давъ менѣ, мôй Отче, горя,
 Тяжкого лиха, —

Чогожь вѣдъ слѣзъ въ очахъ миѣ блѣдне зоря
Вечѣрна, тиха ?

Ахъ, давъ ты, Отче, нѣжне и чутливе
Менѣ серденько,

Що якъ голубка треплесе журливе,
Болить тяженько.

Мовъ филия филию, такъ жене терпѣне
Одно за однимъ,

Коли плыве кругъ мене сотворѣне
Виромъ безоднымъ.

Чи надъ недолею ридаю братновъ,
Де зла негода

Жме серце, — чи надъ тяжшимъ тысячекратно
Горемъ народа —

Чи надъ дрѣбнымъ мотылькомъ, що му крыла
Вѣтры зломали,

Надъ цвѣткою, що голову схилила,
Бо ѣ здоптали —

Все, все ранить миѣ серце, тисне груди!
Чи-жь винна-мъ тому?

На власне горе слѣзъ вѣдай не буде
У оцѣ мому.

Та нѣ, — мѣй бѣль въ терпѣня ся вливае
Всесвѣтне море, —

Окреме-жь горе тому, хто не знае,
Що спѣльне горе.

XXXV.

Ті хмары рожевї , ті хмары чудні
 Воды лишень краплѣ холодніи крыють !
 То мглы непроглядні , сѣряві , блудні ,
 Що вѣдблескомъ сонця яснѣють .

Ті дивніи стати , котрыхъ красота
 Тебе на земли ту манить и чаруе ,
 То глина и попѣлъ , котрї лишъ твоя
 Краса задушевна малюе .

Сли жаръ красоты въ твоѣмъ серцѣ горить ,
 Ты будешъ на все крѣзь веселку глядѣти ,
 Ты будешъ тымъ сонцемъ , що все золотить ,
 Що й сѣри мраки рожево розсвѣтитъ .

XXXVI.

Чомъ ты думокъ дала миѣ быстрї крыла ,
 О темна доле ,
 Котрыми я надъ буденнѣсть взлетѣла ,
 Надъ соннѣ поле ?

По що ты унесла мя вѣдъ щасливыхъ
 Дѣтей далеко ?
 Вони не знають стрясень тыхъ бурливыхъ ,
 Жиють такъ легко...

Чому зъ землѣ , де зъ зломъ боротись треба ,
 Зъ тѣсного круга

Рве мя гень въ чисту, вѣльну бездну неба
Невсыпна туга?

Чомъ не спѣшу, де тысячѣ спѣшили,
Не вмѣю жити,
Въ утѣхъ заклятѣмъ кружѣ все безъ цѣли
И кѣнца кружити?

Чомъ мучусь такъ? Ахъ, сли спалить мя туга,
Розмыють слѣзы, —
Чи зъ того хочъ на хвильку втихне фуга
И лютѣ грозы?

Чи жаромъ тымъ хочъ разъ мѣй край огрѣю?
Чи тихе слово
Въ однѣмъ хочъ серцѣ оживить надѣю,
Скрѣпить духово?

Чи пѣснь отре одну хочъ слѣзу чисту
Зъ очей терпячихъ,
Якъ сонѣчко, що росу пѣе срѣблиту
Зъ травокъ тремтячихъ?

Чи отрясе порфиры, поскидае
Оковы зъ свѣта,
Якъ буйный вѣтеръ, що той пухъ зрывае
Зъ вялого цвѣта?..

XXXVII.

Чи-жь вѣчно йти мушу стрѣмкими стежками
 И вѣчно ранитесь-колотись тернами
 И вѣчно на потемки въ стужи блудить,
 За сонцемъ, весною тужить?

Чи-жь промѣнь нѣколи душѣ не огрѣе.
 Нѣ легѣтъ тоски, нѣбы хмарь, не розвѣе,
 Нѣ плюта не втихне, не блысне весна
 И квѣтка не вкажесь ясна?

Жию, мовь зъ закрытыми йдучи очима
 По кладцѣ надъ бездною; въ дали десь блыма
 За мраками свѣтло, манячи мене,
 А туга мя дъ нему жене.

XXXVIII.

Я ваша! Сей-жь я землѣ дитина,
 О бѣднѣи люде!

Одна мя зъ вами вразъ веде стежина
 На працю й труды.

Не власна миѣ журба тѣмить сонце ясне
 Въ той слѣдѣ долини:

Сестерь, братѣвъ бѣдоване нещасне
 Рве сердце въ минѣ.

Спѣшу въ далеку путь, що передъ нами
 Лежить гробово

Невѣжевь темна, вся вохка слезами,
И сѣю слово.

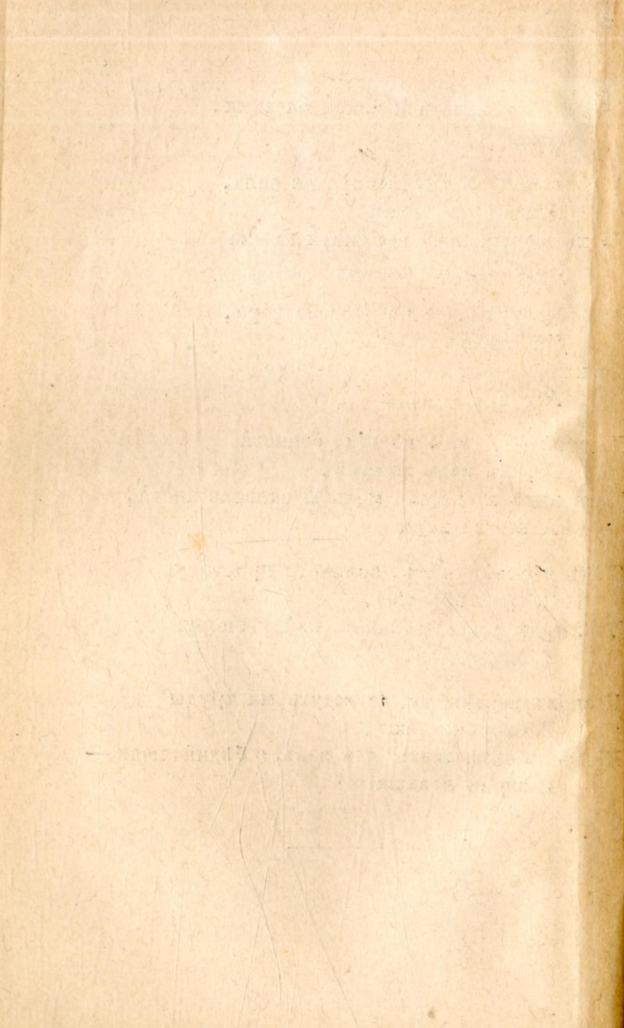
Коли-жь мя въ трудѣ опускае сила,
Якъ цвѣты звялѣ
Не хилюсь, а лечу скрѣпити крыла
Въ свѣтъ идеалѡвъ.

Взнесусь туды, де не досягне горе,
Не тлѣють крыла,
Не плаче сердце, де лазуры-море
А сонце — сила.

Де зорѣ — буквы вѣчнѣи, огнистѣи
Горять надъ мглами, —
И зъ нихъ мѡй духъ мольбы складае чистѣи,
А все за вами.

Тамъ я скрѣпляюсь, вольного простору
Огнемъ розтлѣю,
Въ любвѣ для духа зновъ найду опору,
Найду надѣю.

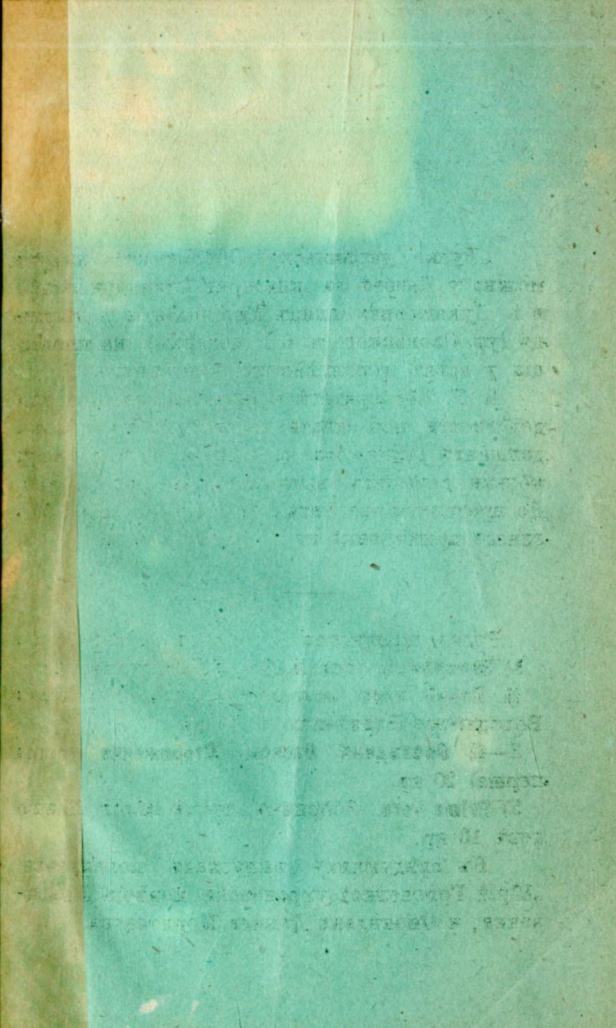
И зновъ вертаю ту, де ждуть мя труды
И скорбна чаша,
Щобъ зъ вами жить, для васъ, о бѣднѣи люди,—
И зновъ я ваша.

З М Ъ С Т Ъ.

	Стор.
1. Prima vera (19. мар 1884)	3
2. Хмары-мысли	4
3. О не вгасай менѣ (2. цвѣт. 1884)	4
4. Коли молодости пышаєсь цвѣтъ	5
5. Невѣрному	6
6. О боре! (30. мая 1884)	6
7. Все пикине (8. падол. 1883)	7
8. Въ Бескидахъ	8
9. Въ коивалин чашцѣ (7. мая 1884)	9
10. Коли любовь	10
11. Повѣнь 1884 року	10
12. О, не любовь забути я бажаяю (Лип. 1884)	12
13. Вы молодѣи!	12
14. Закимъ пойдю я (4. жовтня)	14
15. О квѣтко! (15. падол. 1884)	15
16. Одна я (падолистъ 1884)	16
17. Згадай мене!	17
18. Бездольна	18
19. Чия вина?	19
20. Втомилось серденько (9. мая 1884)	20
21. Коли минувшѣсть вчасна	20
22. Кто зна?	21
23. Спѣвай ненько	22
24. Ёго любила я?	23

	Стор.
25. Знать чують тѣ нивы (7. жовтн. 1884)	24
26. Якъ поверне юный май	25
27. Любишь чи не любишь (17. сѣчня 1884)	26
28. Хоть въ моѣй жизни (14. марця 1884)	27
29. Лѣсы въ шмарагдову вже шату прибрались	28
30. Чи щаслива я?	29
31. Зоряне небо (28. грудня 1883)	30
32. Голодна я!	31
33. Кѣлько думъ ту переснилось!	32
34. Хоть ты й не давъ менѣ	32
35. Тѣ хмары рожеві	34
36. Чомъ ты думокъ дала мнѣ быстрѣ крыла	34
37. Чижь вѣчно йти мушу стрѣмкими стежк.	36
38. Я ваша!	36

B-4311 ⁸⁴

1992

„Руско - українську Бібліотеку“ набути можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійскої и п. Л. Шевича (пляць Маріяцкій) и у видавця (ул. Словацкогo ч. 6 I. поверхъ); на провінціи у всѣхъ головнѣйшихъ книгарняхъ.

П. Т. Вѣдбирателѣ зъ провінціѣ зволять для догѣдности пересилати предплату на кѣлька дальшихъ выпускѣвъ разомъ — або замовляти кѣлька дальшихъ выпускѣвъ за послѣплатою. До предплати залучити належитъ по 2 кр. вѣдъ одного примѣрника на оплату порта.

Руско-українскої Бібліотеки вийшло доси:

- 1) Запорожцѣ, опов. И. Нечуя Левицкогo 10 кр.
- 2) Соннї мары молодого питомця оповѣданя Володимира Барвѣньскогo 10 кр.
- 3-4) Оповѣданя Олексы Стороженна (серїя перша) 20 кр.
- 5) *Prima vege* Збѣрникъ поезїй Юліи Шнайдеръ 10 кр.

Въ слѣдуючихъ выпускахъ появляться: „Юрїй Горовелко“ українська повѣсть Красноченка; и Оповѣданя Данила Мордовцева.